

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

02/2025

www.klub500.sk

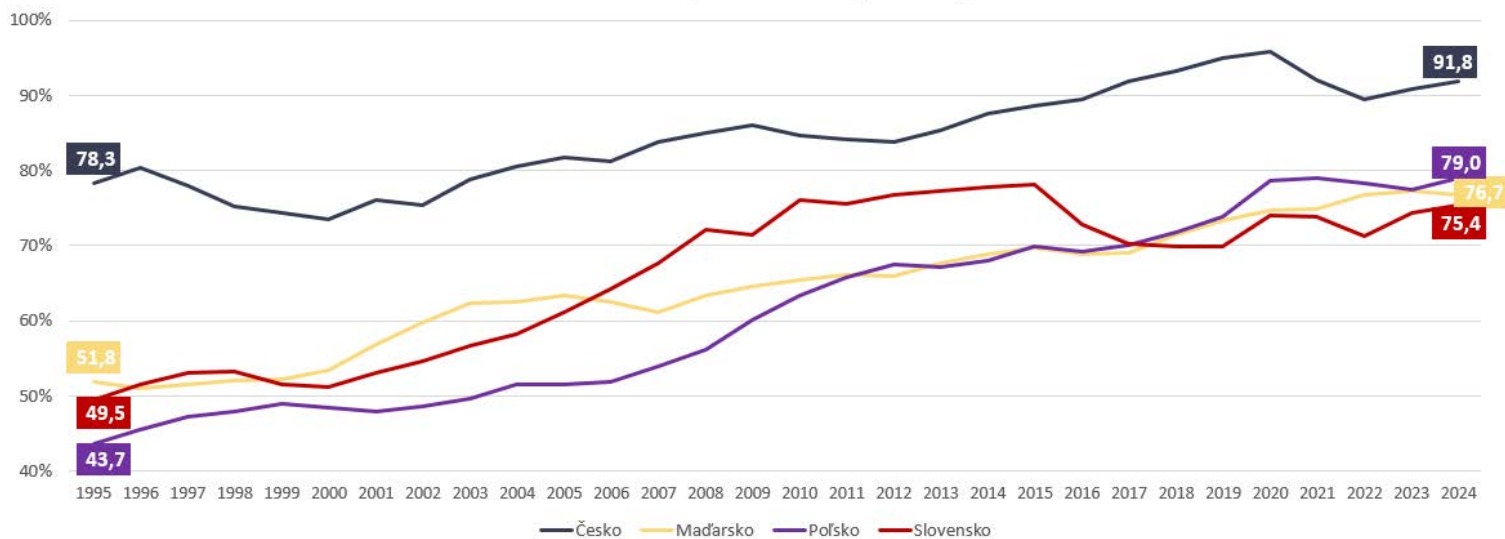

www.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

I. GRAF TÝŽDŇA

HDP na obyvateľa v PKS (% EÚ 27)

Zdroj: Eurostat

ZASTAVENÁ KONVERGENCIA: SLOVENSKO STRÁCA DYCH V DOBIEHANÍ EÚ

Dáta Eurostatu o vývoji HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily (PKS) poukazujú na dlhodobú stagnáciu Slovenska v procese ekonomickej konvergenencie k priemeru EÚ. Kým v roku 1995 dosahovalo Slovensko 49,5 % úrovne priemeru EÚ, čím mierne predbiehalo Poľsko (43,7 %) a „šliapalo na päty“ susednému Maďarsku, v roku 2024 je situácia opačná – Slovensko sa ocitlo na poslednom mieste spomedzi krajín V4. Poľsko sa medzičasom vyšvihlo na úroveň 79 % priemeru EÚ, čím predbehlo aj Maďarsko (76,7 %), pričom Česko dosahuje až 91,8 % priemeru EÚ a približuje sa k vyspelým európskym ekonomikám.

Zatiaľ čo krajiny V4 postupne dobiehali európsky priemer, Slovensko po období dynamického rastu v rokoch 2004 až 2008 začalo zaostávať. Po roku 2015 sa proces konvergenencie prakticky zastavil. Kým ešte v roku 2015 sme dosahovali 78,1 % priemeru EÚ, v roku 2024 je to len 75,4 %. Tento pokles je výnimočný najmä v kontexte toho, že viaceré krajiny, ktoré mali historicky horšiu štartovaciu pozíciu, nás v posledných rokoch predbehli.

Najvýraznejším príkladom je Rumunsko. Až do roku 2021 bolo pod úrovňou Slovenska, no od roku 2022 sa mu podarilo zvrátiť tento trend. Ešte znepokojujúcejší je fakt, že Slovensko sa dnes nachádza na štvrtom najhoršom mieste v rámci celej Európskej únie. Horšie na tom sú už len tri krajiny – Lotyšsko, Grécko a Bulharsko.

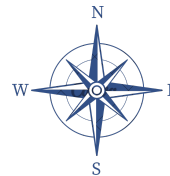
Diana Motúzová

motuzova@klub500.sk

+421 903 259 633

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

02/2025

www.klub500.sk

www.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

Slovensko pritom nie vždy zaostávalo. V období po vstupe do EÚ sa vďaka rýchlemu rastu a reformám stalo symbolom úspešnej transformácie a získalo prezývku „tatranský tiger“. Dnes však pôsobí skôr ako outsider – nie v dôsledku vonkajších kríz, ale pretrvávajúcich vnútorných štrukturálnych problémov, ktoré dlhodobo podkopávajú jeho rozvojový potenciál.

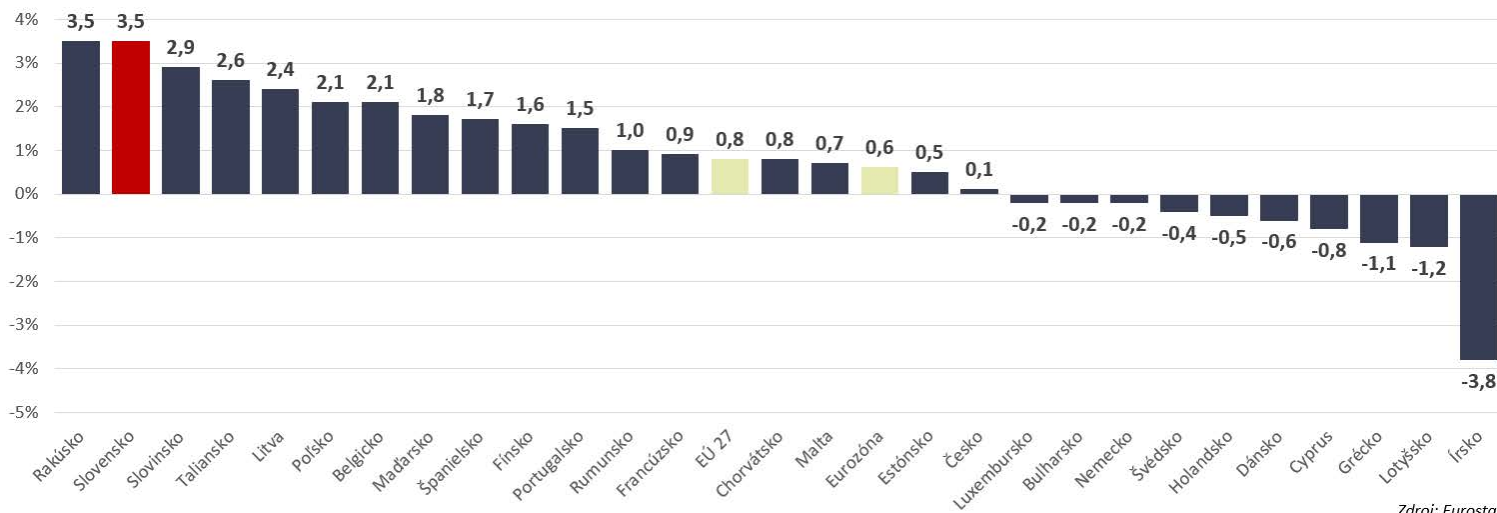
Tieto čísla poukazujú na vážny problém spomaľovania alebo dokonca až zvrátenia

konvergenčného trendu Slovenska. Napriek výhodám, ako je členstvo v eurozóne a blízkosť rozvinutých trhov EÚ, sa slovenská ekonomika v pomere na obyvateľa vzdaluje od svojich susedov aj od EÚ ako celku.

Ak chce Slovensko opäť naštartovať konvergenciu, bude musieť uskutočniť zásadné štrukturálne reformy, zlepšiť kvalitu verejných výdavkov a vytvoriť podmienky, ktoré podporia produktívnu ekonomickú aktivitu.

II. SLOVENSKO V EÚ

Medzikvartálna zmena zadlženosti
(Zmena dlhu k HDP v p. b. z 4Q 2024 na 1Q 2025)

Zdroj: Eurostat

VEREJNÝ DLH SR PREKROČIL DÔLEŽITÚ HRANICU A RASTIE NAJRÝCHLEJŠIE V EÚ

Verejný dlh Slovenska opäť rastie a jeho vývoj je čoraz znepokojujúcejší. Podľa najnovších údajov Eurostatu dosiahol v prvom štvrtroku 2025 úroveň 62,8 % HDP, čím prekročil

hranicu maastrichtského kritéria. A hoci Slovensko už počas pandémie prekročilo hranicu 60 % HDP, aktuálny vývoj je alarmujúci najmä pre svoju dynamiku a chýbajúce nápravné opatrenia. Slovensko sa tak zaradilo medzi krajiny EÚ s vyššou mierou zadlženosti, čo predstavuje vážny signál o oslabovaní fiškálnej stability.

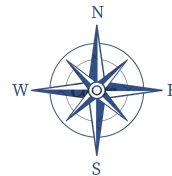
Diana Motúzová

motuzova@klub500.sk

+421 903 259 633

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

02/2025

www.klub500.sk

www.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

Ešte znepokojujúcejšie je samotné tempo zadlžovania, keďže medzi posledným štvrťrokom 2024 a prvým štvrťrokom 2025 sme zaznamenali najvyšší medzikvartálny nárast dlhu spomedzi všetkých členských štátov EÚ, a to až o 3,5 percentuálneho bodu. Pre porovnanie, priemer EÚ bol len 0,8 p. b., a priemer krajín V4 dosiahol 1,9 p. b. Tento vývoj potvrdzuje pokračujúci negatívny trend z predchádzajúcich období.

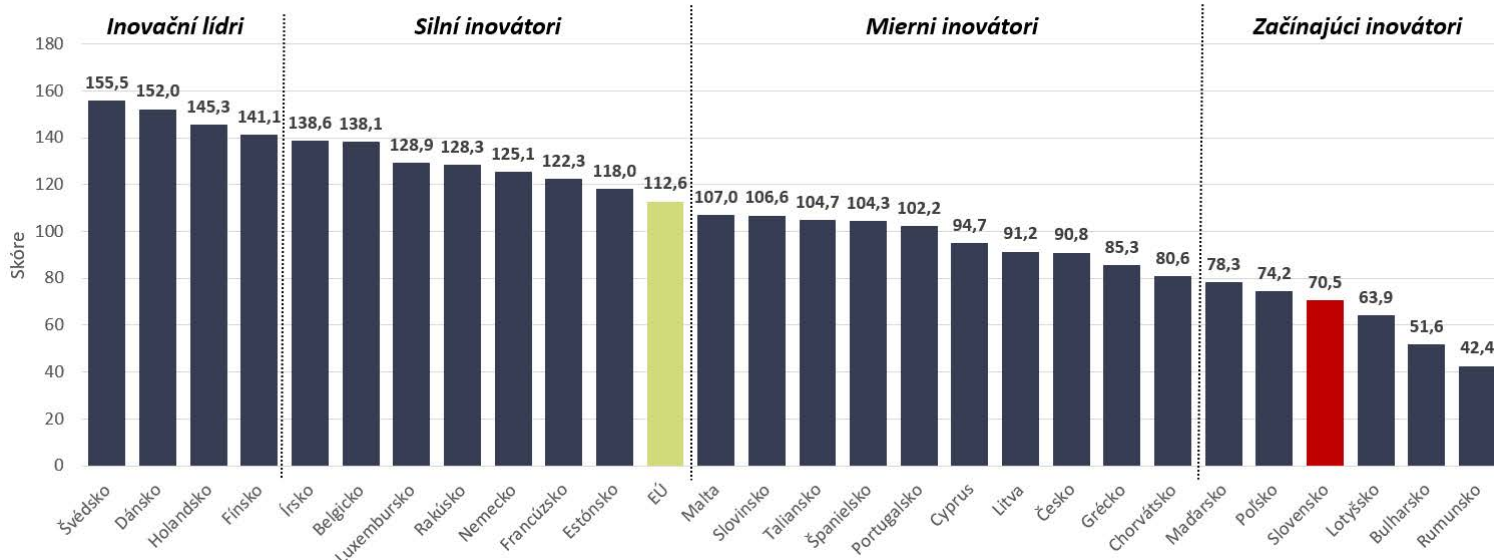
Zadlženosť pritom rastie nielen v relatívnom vyjadrení, ale aj v absolútnych číslach na jedného obyvateľa. Kým v prvom štvrťroku 2019 predstavoval verejný dlh na jedného Slováka sumu 8 271 eur, o šesť rokov neskôr už ide o 15 288 eur, čo je nárast o 85 %.

Takýto vývoj poukazuje na zhoršujúcu sa udržateľnosť verejných financií. Rastúce úrokové sadzby zároveň zvyšujú náklady na obsluhu dlhu, čím sa vytvára riziko tzv. dlhovej pasce, kedy významná časť verejných príjmov smeruje na splátky namiesto investícií do rozvoja. Ak sa nepristúpi k systémovej fiškálnej konsolidácii, krajina bude čeliť výrazne zúženému fiškálnemu priestoru.

Vývoj verejného dlhu je tak silným signálom pre vládu, že ďalšie odkladanie konsolidačných opatrení na výdavkovej strane rozpočtu môže mať výrazné dlhodobé dôsledky pre stabilitu verejných financií a (ne)schopnosť vlády udržať kontrolu nad kľúčovými verejnými výdavkami a rozvojovými prioritami.

III. SVET A MY

Inovačný index EÚ 2025

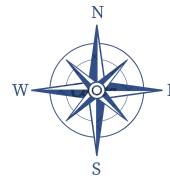
Diana Motúzová

motuzova@klub500.sk

+421 903 259 633

Zrozumiteľne o smerovaní ekonomiky

02/2025

www.klub500.skwww.linkedin.com/company/klub-500

Ekonomika • Trendy • Analýzy

SLOVENSKO PADÁ Z INOVAČNÉHO REBRÍKA. A EÚ STRÁCA ROVNOVÁHU SPOLU S NÍM

Slovensko sa v najnovšom rebríčku European Innovation Scoreboard 2025 zaradilo medzi najmenej inovačne výkonné krajiny Európskej únie. Spomedzi 27 členských štátov obsadilo 24. miesto, pričom horšie sú na tom už len Rumunsko, Bulharsko a Lotyšsko. Tento výsledok radí Slovensko do skupiny tzv. začínajúcich inovátorov – krajín s inovačným výkonom výrazne pod priemerom EÚ, konkrétne na úrovni 62,6% európskeho priemeru.

Ešte závažnejší ako samotná pozícia je trvalý negatívny trend. Zatiaľ čo v roku 2017 patrilo Slovensko v rámci krajín V4 k lídrom (hned' po Českej republike), dnes je na poslednom mieste v regióne, keďže nás predbehli aj Poľsko a Maďarsko. Slovensko zaostáva nielen za priemerom EÚ, ale aj za krajinami, ktoré mali ešte nedávno porovnateľné východiskové podmienky.

Dôležitý je však aj globálny širší kontext: slabý výkon v oblasti inovácií nie je len problémom

Slovenska. Európska únia ako celok stráca dych v globálnej konkurencii. V roku 2025 dosiahla EÚ priemerný inovačný index na úrovni 112,6, pričom najinovatívnejšie svetové ekonomiky ako Južná Kórea (152,2), Kanada (133,4), Čína (133,4), USA (127,2) či Austrália (125,1) si udržiavajú výrazný náskok. To znamená, že aj keď niektoré európske krajiny patria k inovačnej špičke, EÚ ako celok zaostáva, pričom Slovensko zaostáva ešte aj za týmto zaostávajúcim celkom.

Pre krajinu s ambíciou budovať konkurencieschopnú ekonomiku s vyššou pridanou hodnotou sú tieto zistenia varovným signálom. Namiesto zvyšovania inovačnej kapacity dochádza k jej erózii.

Bez systematickej podpory výskumu a vývoja, zlepšenia prepojenia firiem s akademickou sférou, zefektívnenia verejnej správy a reformy vzdelávacieho systému bude Slovensko len ťažko schopné dobehnúť inovačný vlak. Slovensko však nečelí len vlastnej inovačnej stagnácii, ale aj súvisiacim dôsledkom širšej európskej nepružnosti, ktorá môže zásadne ovplyvniť naše hospodárske vyhliadky.

